

# A képekről

Címlapunkon a Színház- és Filmművészeti Egyetem jelképesen elbarikádozott bejáratának egy része látható. A fotó 2020. szeptember 6-án készült, azon a délutánon, amikor az SZFE átalakításának módja és tartalma ellen demonstrálók élláncba szerveződve juttatták el a Vas utcai épülettől a Parlamentig az egyetem chartáját, amely egy lehetséges együttműködés feltételeiről szól, és amelyet senki nem vett át.

Az üvegen maszkos arcok tükröződnek, hiszen járvány van, és nem is egy. A covid-19 koronavíruson kívül Magyarország fölött torát üli például a fekete pedagógia. Államilag kanalizált nyilatkozatokban és publicisztikákban támadt fel nehéz szagú hamvaiból és nyer újra legitimitást egy nyelv, amelynek használatával az egyik ember a másikat – ma például egy-egy kormánybarát elvközösség egyetemi hallgatók egész seregét – meg tudja fosztani ember voltától.

Meg is kísérli. „*A nevetek is az: hallgató. Tehát hallgattok [...]*”. Éjfekete pedagógia. Örültség, amely megőrjít, mondván: „nem te vagy te, hanem a neved vagy, a szereped vagy, katona vagy, az vagy, akinek hívunk”! Ehhez nem kell ész, ez hasból megy: *kicsi vagy ehhez; nem értheted; azt nem szabad; hogy beszélsz, a stílus maga az ember; nem szólsz a felnőttek dolgába; azért csinálom, mert szeretlek; te nem tudod eldönteni.* Van aljasabb regisztere is: *nem vagy normális; rosszul emlékszel, nem történt (nem történik) ilyen; ezt csak álmodtad (álmodod); te vagy az oka, hogy ezt kell tennem; én elmondtam, a te bajod, ha nem érted.* És végül: *látod, ez vagy te – szégyelld magad.*

Egyszóval a teljes létezéssel együtt légy szíves és kussoljál.

Eszem ágában sincs. Nem örültem meg. Világosan érzem, hogy van Trianon, otthon, haza, szépség, csúfság, hiány, istenség, gonoszság, gyökér meg szárny. Ez mind. Hegyoldalak hajnali levegője. És van valami olyan is, hogy elveszett parádicsom, és valami, amire a *közösség* szót tényleg használhatjuk. Meg olyasmi, hogy egyén, és olyasmi, hogy jelenlét. Hogyne lenne ezek vigyázása pontosan ugyanaz, mint a rájuk-feljük való mutató, kérdező, érdeklődő, vágyakozó, gyanakvó, harag, remény. Még az élmény tagadása is az élményből fakad. És ami fő: egymásnak minderről mesélni vágyunk! („Ki nem történetelvű itt?” – kérdezte Esterházy Péter.) De mondom: egymásnak. Neked, aki meghallgatsz. Annak nyilván nem, aki szerint nekem kuss, és aki a létemben gyaláz. Annak meg fájdalmasan és tudatosan nem, aki szerint *én* vagyok az oka, hogy *ő* nem beszél velem, *pedig hát ő nagyon szeretne.*

Fölismerjük-e a rettentő nyelvet, amikor cselekszik? Ha nem, jól jöhet megkérdezni: mi a különbség köztünk ilyenkor? Úgy értem: köztem, aki a hajnali hegyekről mesél, és köztem, aki már nagyon betolná a hegyeket a nappaliba, és már nagyon mondaná: „erről lesz szó, gyerekek”?

Minden válasz szomorú és félelmetes. Mégis: legyen szó inkább ezekről.

A lapszám belsejében nézegessenek nem-katonai táborozó gyerekeket. Járványok idején jól jöhet az ilyesmi. A fotók egy budapesti 12 évfolyamos iskola alsó-felső tagozatának idei nyári művészeti táborában készültek, a táborban dolgozó felnőttek készítették, és **a 13., 36., 65., 81., 117., 118., 119., 135., 136–139., 142., 147., 150. és 151. oldalon** láthatók.